

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringsystemer.

Per 31. desember 2023 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 14,0 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN. Fra 31. desember 2023 er dette kravet 1,7 prosent og må tilfredsstilles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. I tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2023 er det i morbank foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2023 er den reelle satsen for konsern 4,3 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2023 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
20.887	25.150	Sum balanseført egenkapital	28.597	25.009
-1.726	-1.800	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.903	-1.769
-467	-812	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.625	-947
-1.314	-2.591	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-2.591	-1.314
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-666	-997
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	679	784
-	-	Periodens resultat	-	-
-	-	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent (50 prosent) etter skatt av konsernresultat)	-	-
-72	-53	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-72	-89
-194	-412	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-546	-279
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-4	-4
-281	-350	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-278	-619
16.833	19.131	Sum ren kjernekapital	21.589	19.776
1.726	1.800	Fondsobligasjon	2.252	2.106
-47	-48	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-48	-47
18.512	20.883	Sum kjernekapital	23.793	21.835
		Tilleggs kapital utover kjernekapital		
2.000	2.150	Ansvarlig kapital	2.822	2.523
-210	-216	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-216	-210
1.790	1.934	Sum tilleggs kapital	2.606	2.312
20.301	22.817	Netto ansvarlig kapital	26.399	24.147

		Minimumskrav ansvarlig kapital			
1.148	1.256	Spesialiserte foretak	1.538	1.351	
901	904	Foretak	931	923	
1.379	1.569	Massemarked eiendom	2.907	2.559	
98	124	Massemarked øvrig	126	100	
1.249	1.485	Egenkapitalposisjoner IRB	-	-	
4.774	5.338	Sum kredittrisiko IRB	5.502	4.933	
6	3	Stater og sentralbanker	5	6	
82	95	Obligasjoner med fortrinnsrett	153	139	
403	373	Institusjoner	280	276	
187	110	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	146	207	
143	248	Foretak	506	385	
7	4	Massemarked	703	662	
27	37	Engasjementer med pant i fast eiendom	126	109	
90	63	Egenkapitalposisjoner	465	504	
97	112	Øvrige eiendeler	178	162	
1.042	1.046	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.561	2.450	
27	22	Gjeldsrisiko	22	29	
-	-	Egenkapitalrisiko	7	10	
-	-	Valutarisiko og oppgjørskrisiko	2	1	
458	545	Operasjonell risiko	924	853	
30	38	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	153	101	
6.331	6.988	Minimumskrav ansvarlig kapital	9.171	8.377	
79.140	87.354	Beregningsgrunnlag (RWA)	114.633	104.716	
3.561	3.931	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	5.159	4.712	
		Bufferkrav			
1.978	2.184	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.618	
3.561	3.896	Systemrisikobuffer, 4,43 prosent på konsern	5.081	4.712	
1.583	2.184	Motsykliskbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.094	
7.123	8.264	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	10.813	9.424	
6.149	6.937	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5.618	5.639	
		Kapitaldekning			
21,3 %	21,9 %	Ren kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %	
23,4 %	23,9 %	Kjernekapitaldekning	20,8 %	20,9 %	
25,7 %	26,1 %	Kapitaldekning	23,0 %	23,1 %	
		Uvektet kjernekapitalandel			
210.227	221.334	Balanseposter	323.929	302.617	
6.234	7.559	Poster utenom balansen	8.984	7.744	
-1.061	-513	Øvrige justeringer	-666	-1.985	
215.400	228.380	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	332.247	308.376	
18.512	20.883	Kjernekapital	23.793	21.835	
8,6 %	9,1 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,2 %	7,1 %	